

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Ρύθμιση των χρεών υπερχρεωμένων καταναλωτών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Η εισοδηματική στενότητα, τα απαράδεκτα υψηλά επιτόκια στο χώρο ιδίως της καταναλωτικής πίστης, οι επιθετικές πρακτικές προώθησης των πιστώσεων, ατυχείς προγραμματισμοί, απρόβλεπτα γεγονότα στη ζωή των δανειοληπτών (απώλεια εργασίας κ.α.), αποτελούν παράγοντες που συνέβαλαν στην αυξανόμενη υπερχρέωση νοικοκυριών.

Σημαντικός αριθμός δανειοληπτών έχει οδηγηθεί σήμερα στη περιθωριοποίηση καθώς, μη διαθέτοντας σοβαρή αγοραστική δύναμη και δυνατότητα απεγκλωβισμού από την υπερχρέωση, δεν είναι σε θέση να ενταχθούν στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Η υπερχρέωση αναδεικνύεται πλέον ως ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα και στη χώρα μας, το οποίο ως σύγχρονο κοινωνικό κράτος δικαίου, έχουμε καθήκον να αντιμετωπίσουμε. Κανείς δεν μπορεί πια να αγνοεί την αδήριτη ανάγκη να δοθεί η πραγματική δυνατότητα στους υπερχρεωμένους καταναλωτές να πραγματοποιήσουν ένα νέο οικονομικό ξεκίνημα στη ζωή τους.

Το ΠΑΣΟΚ, μετά τις δύο προηγούμενες προτάσεις νόμων για την προστασία των καταναλωτών αναλαμβάνει μία νέα νομοθετική πρωτοβουλία για την εισαγωγή ενός θεσμού που θα δώσει διέξοδο και προοπτική σε χιλιάδες υπερχρεωμένους δανειολήπτες. Ενώ στη δίνη της οικονομικής κρίσης η Κυβέρνηση πρόταξε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός της αποκλειστικά και μόνο την ενίσχυση των τραπεζών, το ΠΑΣΟΚ κατευθύνει τη μέριμνά του στα θύματα του υπέρμετρου δανεισμού. Με τις διαδικασίες και τους θεσμούς που εισάγει η πρόταση νόμου, οι υπερχρεωμένοι καταναλωτές που έχουν αποδεδειγμένη και μόνιμη αδυναμία να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους, μπορούν να ρυθμίσουν την εξόφλησή τους με ευνοϊκότερους όρους αλλά και να απαλλαγούν από τα χρέη τους, εφόσον εξυπηρετήσουν για μία περίοδο από τρία έως πέντε έτη με βάση το εισόδημα από την εργασία τους ένα μέρος των χρεών που καθορίζεται από το Δικαστήριο και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 10% των οφειλών. Ωστόσο, και αυτή η τελευταία προϋπόθεση δεν τίθεται με άκαμπτο τρόπο, καθώς δίνεται η δυνατότητα, κάτω από αυστηρές προϋποθέσεις ελέγχου, και στα νοικοκυριά εκείνα που ζουν υπό εξαιρετικά δυσχερείς συνθήκες και αδυνατούν, δίχως περίσσειμα εισοδήματος να εξυπηρετήσουν έστω και ένα μικρό μέρος των χρεών τους, να επιτύχουν τον απεγκλωβισμό από την υπερχρέωση.

Πρόκειται ουσιαστικά για την καθιέρωση και στη χώρα μας της δυνατότητας του καταναλωτή να απαλλάσσεται από τα χρέη του (της πτώχευσης του καταναλωτή), όταν δεν υφίστανται περιουσιακά στοιχεία για την ικανοποίησή τους και δεν επαρκούν προς τούτο ούτε τα τρέχοντα εισοδήματα του καταναλωτή. Σ' αυτό το πλαίσιο, η δυνατότητα ρύθμισης των χρεών και απαλλαγής από αυτά, εφόσον ο οφειλέτης εξαντλήσει για ορισμένο χρονικό διάστημα την υποχρέωση εξυπηρέτησής τους, αποτελεί

σημαντική διέξοδο για την αντιμετώπιση της υπερχρέωσης αλλά και της επανένταξης των καταναλωτών στην οικονομική ζωή. Άλλωστε, υπάρχουν πλείστα παραδείγματα άλλων χωρών, με αφετηρία αυτό των Ηνωμένων Πολιτειών (13ο κεφάλαιο της Bankruptcy Reform Act, 1978), που διαθέτουν ήδη επί μακρό χρονικό διάστημα ρυθμίσεις για την απαλλαγή των υπερχρεωμένων ιδιωτών από τα χρέη τους, όταν αυτοί αδυνατούν να ανταποκριθούν σε αυτά. Παρόμοιες ρυθμίσεις με αυτές που θεσπίζονται με το παρόν σχέδιο νόμου ισχύουν στον Καναδά, στην Ιαπωνία, στη Μεγάλη Βρετανία, στη Δανία, στη Νορβηγία, στη Σουηδία, στην Αυστρία, στην Ολλανδία, στη Γερμανία, στο Βέλγιο, στη Γαλλία, στη Πορτογαλία, στη Τσεχία, και πρόσφατα στην Ιταλία.

Η δυνατότητα της απαλλαγής του καταναλωτή από τα χρέη του βρίσκει την νομιμοποίησή της ευθέως στο ίδιο το κοινωνικό κράτος δικαίου που επιτάσσει να μην εγκαταλειφθεί ο πολίτης σε μία χωρίς διέξοδο και προοπτική κατάσταση, από την οποία άλλωστε και οι πιστωτές δεν μπορούν να αντλήσουν κανένα κέρδος. Μία τέτοια απαλλαγή χρεών δεν παύει όμως να εξυπηρετεί και ευρύτερα το δημόσιο συμφέρον, καθώς οι καταναλωτές αυτοί επανακτούν ουσιαστικά μέσω των παραπάνω διαδικασιών την αγοραστική τους δύναμη προάγοντας την οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα.

Η εν λόγω διαδικασία διαφέρει ριζικά από την πτώχευση των εμπορών όσον αφορά τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ενώ στην τελευταία προτάσσεται η ικανοποίηση των πιστωτών, με μοιραίες συχνά συνέπειες για την επιχείρηση, στόχος των εν λόγω διατάξεων είναι η επανένταξη του υπερχρεωμένου πολίτη στην οικονομική και κοινωνική ζωή με την επανάκτηση της οικονομικής ελευθερίας που συνεπάγεται η εξάλειψη των χρεών που αδυνατεί να αποπληρώσει, καθώς αποκλείει οποιαδήποτε δυνατότητα ατομικής ή συλλογικής εκτέλεσης στην μελλοντική περιουσία του καταναλωτή για προϋφιστάμενες της κήρυξης της πτώχευσης οφειλές. Η (μερική έστω) ικανοποίηση των πιστωτών από το εισόδημα του καταναλωτή για μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο προβάλλει ως δοκιμασία και επίδοση του καταναλωτή προκειμένου να επιτύχει το ευεργετικό αποτέλεσμα της απαλλαγής των χρεών με την ολοκλήρωση της πτωχευτικής διαδικασίας.

Η πρόταση νόμου δίνει μία ρεαλιστική προοπτική απεγκλωβισμού από τα χρέη σε όλους τους υπερχρεωμένους καταναλωτές. Διαφυλάττει στα υπερχρεωμένα νοικοκυριά που θα θελήσουν να αξιοποιήσουν τις ρυθμίσεις ένα ελάχιστο επίπεδο οικονομικής διαβίωσης. Με μία πρωτοποριακή ρύθμιση λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για τη διατήρηση και προστασία της κύριας κατοικίας των οφειλετών αφού επιτρέπει σε αυτούς να την εξαιρέσουν από την ρευστοποίηση της περιουσίας τους. Τούτο δε με μία διαδικασία που δεν θίγει τα συμφέροντα των πιστωτών.

Το ΠΑΣΟΚ, πριν την τελική διαμόρφωση της πρότασης νόμου, έδωσε σχέδιο αυτής σε δημόσια διαβούλευση. Σε αυτή ανταποκρίθηκαν όλοι οι φορείς, καταθέτοντας τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις τους. Κοινή πεποίθηση όλων των πλευρών ήταν ότι η νομοθετική πρωτοβουλία του ΠΑΣΟΚ έρχεται να αντιμετωπίσει ένα υπαρκτό και ιδιαίτερα οξυμένο πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας κατά τρόπο ουσιαστικό, σύγχρονο, θεσμικό, εναρμονισμέ-

νο με τις επιταγές ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους δικαίου. Παρατηρήσεις όλων των φορέων λήφθηκαν υπόψη στην τελική διαμόρφωση της πρότασης νόμου.

Με το πρώτο άρθρο καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου. Σε ρύθμιση και απαλλαγή υπάγονται χρέη που δεν προέρχονται από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Ωστόσο, εμπίπτουν και χρέη που προέρχονται από περιορισμένη σε έκταση επαγγελματική δραστηριότητα που δεν προσδίδει στον οφειλέτη την εμπορική ιδιότητα, προκειμένου να προστατευθούν από τις ρυθμίσεις και όσοι ασκούν οικονομική δραστηριότητα χωρίς να γίνονται έμποροι. Η προϋπόθεση υπαγωγής είναι κατά τα ισχύοντα και στο πτωχευτικό δίκαιο η οριστική ή επαπειλούμενη – μη δόλια – μόνιμη αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρεών. Κάθε οφειλέτης μπορεί να αξιοποιήσει μόνο μία φορά τις ρυθμίσεις για την απαλλαγή χρεών, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου.

Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου η εν λόγω απαλλαγή του υπερχρεωμένου καταναλωτή επιδιώκεται σε τρία στάδια. Στα δύο πρώτα επιδιώκεται ουσιαστικά η ρύθμιση των χρεών και η απαλλαγή του από το υπόλοιπο αυτών με τη σύμφωνη γνώμη των πιστωτών και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το πρώτο στάδιο (βλ. άρθρο 2) εκτυλίσσεται πριν ακόμη την υποβολή της αίτησης και περιλαμβάνει την επιδίωξη εξωδικαστικής επίλυσης στη βάση ενός πλάνου εξυγίανσης των χρεών. Δεν ισχύουν κάποιες εκ του νόμου προδιαγραφές για την έναρξη της διαδικασίας αυτής. Θεσπίζεται, ωστόσο, ως προϋπόθεση, η προσκόμιση με την υποβολή της αίτησης απαλλαγής από τα χρέη βεβαίωσης οικείου φορέα με την οποία να βεβαιώνεται ότι κατά το τελευταίο πριν την υποβολή της αίτησης εξαμήνο έγινε προσπάθεια εξώδικης ρύθμισης των οφειλών στη βάση ενός συγκεκριμένου σχεδίου που απέβη άκαρπη (βλ. άρθρο 4 παρ. 1α). Το σχέδιο εμπεριέχει κατάσταση της υπάρχουσας περιουσίας και του εισοδήματος του οφειλέτη, κατάσταση των πιστωτών με τις απαιτήσεις τους, ρυθμίσεις σχετικά με την εκκαθάριση των χρεών, δηλώσεις για τις δυνατότητες εξασφάλισης των απαιτήσεων των πιστωτών. Στο στάδιο αυτό τα μέρη είναι ελεύθερα να συμφωνήσουν ό,τι πράγματι κρίνουν προς το συμφέρον τους, ακόμη και σε ένα μηδενικό πλάνο, δηλαδή ακόμα και την απελευθέρωση του οφειλέτη από το χρέος με την καταβολή ενός ποσού χωρίς περαιτέρω περίοδο εξόφλησης επιπρόσθετου μέρους του χρέους. Άλλωστε, οι νέοι θεσμοί δημιουργούν και ισχυρά κίνητρα στα δύο μέρη να έρθουν σε μία μεταξύ τους συμφωνία. Ιδιαίτερα για τους πιστωτές και τα πιστωτικά ιδρύματα, διότι γνωρίζουν ότι με την υποβολή της αίτησης και την προώθηση της διαδικασίας για την απαλλαγή από τα χρέη, το ύψος των καταβολών και η απαλλαγή από τα χρέη θα επέλθουν χωρίς τη σύμφωνη πλέον γνώμη τους. Σ' αυτή την περίπτωση ο οφειλέτης δεσμεύεται, με ρεαλιστικούς με βάση το εισόδημά του όρους ή με ασφάλειες τρίτων, για την εξυπηρέτηση ενός μέρους του χρέους, που κατά πάσα πιθανότητα θα είναι υψηλότερο από αυτό που θα εισέπρατταν οι μισθωτές αν ακολουθηθεί η διαδικασία απαλλαγής. Εξάλλου, η έναρξη της διαδικασίας συνεπάγεται και πλήθος εξόδων για τον οφειλέτη που εκ

των πραγμάτων θα μειώσει τις δυνατότητες αποπληρωμής μεγαλύτερης οφειλής.

Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει ασφαλώς να αναπτύξουν κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογούν τα εν λόγω σχέδια και να καθορίσουν τα αρμόδια όργανα για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την αποδοχή τους ή όχι. Ένα πρόσθετο επομένως αποτέλεσμα από την εισαγωγή του θεσμού αποτελεί η προαγωγή μίας κουλτούρας διαλόγου, διαπραγμάτευσης και ρύθμισης των χρεών, που σήμερα είναι ανύπαρκτη. Αντίθετα, με τη ρύθμιση δίνεται η δυνατότητα στους πιστωτές να πληροφορούνται την συνολική οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, τους κινδύνους και τις εγγενείς αδυναμίες εξυπηρέτησης των χρεών και να υιοθετήσουν, ενόψει της πιθανής πτώχευσης του καταναλωτή, ηπιότερες και ρεαλιστικότερες προσδοκίες.

Σε περίπτωση που η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης δεν οδηγήσει σε κάποιο αποτέλεσμα, ο οφειλέτης δικαιούται να υποβάλει αίτηση για έναρξη της διαδικασίας απαλλαγής από τα χρέη. Με την υποβολή της αίτησης, ο οφειλέτης επισυνάπτει μεταξύ άλλων εκ νέου σχέδιο εξυγίανσης των οφειλών (το οποίο θα μπορούσε να είναι ίδιο με το προηγούμενο) με σκοπό να επιδιωχθεί δικαστικώς αυτή τη φορά η συναινετική αποδοχή του. Μέχρι να ληφθεί απόφαση επ' αυτού, δεν ξεκινά η διαδικασία απαλλαγής από τα χρέη (βλ. άρθρο 4 παρ. 3). Ο οφειλέτης προσκομίζει καταστάσεις πιστωτών και απαιτήσεών τους, διασφαλίζοντας την πληρότητά τους. Αν τα στοιχεία αποδειχθούν ελλιπή, η αίτηση ρύθμισης ή απαλλαγής από τα χρέη απορρίπτεται εφόσον η έλλειψη αποδίδεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια του οφειλέτη. Σε κάθε περίπτωση δεν επέρχεται η απαλλαγή από χρέη που δεν συμπεριελήφθησαν στις παραπάνω καταστάσεις (βλ. άρθρο 4 παρ. 7), ενώ δεν υπάρχουν περιορισμοί ως προς το περιεχόμενο του σχεδίου. Αν δεν αντικρούσουν το σχέδιο οι πιστωτές εντός ορισμένης προθεσμίας τεκμαίρεται ότι το αποδέχθηκαν (βλ. άρθρο 4 παρ. 4). Αν διαφωνούν με αυτό μεμονωμένοι πιστωτές μπορεί να υποκατασταθεί υπό προϋποθέσεις η συναίνεσή τους από το δικαστήριο (βλ. άρθρο 4 παράγραφος 8 έως 10). Με την αποδοχή του σχεδίου εκκαθάρισης χρεών τούτο ισχύει πλέον ως συμβιβασμός και θεωρείται ότι ανακλήθηκε η αίτηση για την έναρξη της διαδικασίας απαλλαγής από τα χρέη (άρθρο 4 παρ. 8). Η διαδικασία και η συνακόλουθη σε αυτή απαλλαγή από τα χρέη περιττεύει. Στο παραπάνω στάδιο δεν υφίσταται απαραίτητα ανάγκη ορισμού προσώπου που να συνδράμει την επιδίωξη συμβιβασμού.

Σε περίπτωση που δεν γίνει αποδεκτό σχέδιο εκκαθάρισης των χρεών από τους πιστωτές, ξεκινά πλέον η δικαστική διαδικασία ρύθμισης των χρεών και απαλλαγής από αυτά (άρθρο 5), και ελέγχεται αυτεπαγγέλτως πλέον αν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις. Με την αποδοχή της παγώνουν οι οφειλές του καταναλωτή. Η διαδικασία διαμορφώνεται απλούστερη από αυτή της πτώχευσης των εμπόρων, καθώς σύνδικος διορίζεται μόνο όταν υφίσταται προς ικανοποίηση των πιστωτών ρευστοποιήσιμη περιουσία (άρθρο 6 παρ. 1). Το δικαστήριο μπορεί να αρκестεί σε μία ρύθμιση των χρεών, ανακουφίζοντας τον οφειλέτη με επαναπροσδιορισμό των όρων και του χρονικού διαστήματος εξυπηρέτησης της οφει-

λής (άρθρο 6 παρ. 2). Εφόσον όμως δεν επαρκούν τα περιουσιακά στοιχεία και εισοδήματά του για την αποπληρωμή των χρεών έστω και με τη διαδικασία της ρύθμισης, το δικαστήριο προχωρά στην υπό όρους απαλλαγή του οφειλέτη από χρέη του. Η ικανοποίηση των πιστωτών γίνεται στο στάδιο αυτό μέσα από το εισόδημα που προσπορίζει από την εργασία του ο οφειλέτης αλλά και με την εκποίηση της περιουσίας του. Ο τελευταίος αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταθέτει κάθε μήνα στο ύψος και για το χρονικό διάστημα που προσδιορίζει το δικαστήριο μέρος του εισοδήματός του στους πιστωτές. Αν δεν τηρήσει τις υποχρεώσεις του δεν επέρχεται η απαλλαγή από τα χρέη.

Η απαλλαγή του οφειλέτη καταναλωτή από τα χρέη του προϋποθέτει την αποδεδειγμένη προσπάθεια του οφειλέτη για περίοδο 3 έως 5 ετών να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το οριστικό σχέδιο, ενώ προβλέπεται και η υποχρέωσή του για την αποπληρωμή ενός ελάχιστου ποσοστού αποπληρωμής των οφειλών του (συνήθως ενός 10%) προκειμένου να επέλθει η απαλλαγή από το υπόλοιπο των χρεών. Το ποσοστό του χρέους που θα πρέπει να εξοφληθεί στην παραπάνω περίοδο καθορίζεται με βάση το εισόδημα του οφειλέτη (άρθρο 6). Θα ήταν όμως άδικο και ασύμβατο με τον προστατευτικό σκοπό που έχει ο ίδιος ο νόμος, από την εν λόγω δυνατότητα πτώχευσης να αποκλειστούν πολίτες που αποδεδειγμένα και χωρίς υπαιτιότητά τους στερούνται (επαρκών) εισοδημάτων. Η πρόταση νόμου επιτρέπει γι' αυτό, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και υπό διαρκή παρακολούθηση και ανανεούμενη εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη, τη δυνατότητα απαλλαγής με χαμηλότερες ή και μηδενικές καταβολές (άρθρο 5 παρ. 5).

Με το άρθρο 6 παρ. 2 επιβεβαιώνεται η δυνατότητα προνομιακής ικανοποίησης των πιστωτών με απόκτηση εμπράγματης ασφάλειας σε περιουσιακά του στοιχεία. Με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 6 εισάγεται η προστασία της πρώτης κατοικίας κατά την διαδικασία ρύθμισης και απαλλαγής από τα χρέη. Ο οφειλέτης μπορεί να ζητήσει την εξαίρεσή της από την περιουσία που ρευστοποιείται για την ικανοποίηση των πιστωτών. Σε αυτή την περίπτωση αναλαμβάνει την υποχρέωση να εξοφλήσει σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα είκοσι έτη με περίοδο χάριτος και σε ευνοϊκούς όρους ποσό οφειλών μέχρι το 85% της εμπορικής αξίας του ακινήτου, όπως αυτή αποτιμάται από το Δικαστήριο.

Η ευδοκίμηση της διαδικασίας απαλλαγής από τα χρέη προϋποθέτει την υποβολή από τον οφειλέτη ειλικρινών στοιχείων για τα εισοδήματά του, καθώς από δόλο ή βαριά αμέλεια παραβίαση της υποχρέωσης αυτής οδηγεί στην έκπτωση από τα ευεργετήματα του νόμου (άρθρο 7). Ο καταναλωτής που επιθυμεί να υπαχθεί σε αυτή, οφείλει να επιτρέπει την πρόσβαση στα στοιχεία που απεικονίζουν την οικονομική του κατάσταση και τα τρέχοντα εισοδήματά του. Παραβίαση των υποχρεώσεων του από δόλο επιφέρουν έκπτωση από τη διαδικασία ρύθμισης και απαλλαγής χρεών.

Η ρύθμιση χρεών και η απαλλαγή από χρέη δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από πιστωτικά ιδρύματα ή τρίτους για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών και πέντε ετών αντίστοιχα (άρθρο 8), από το χρονικό σημείο που λήγει η ρύθμιση ή επέρχεται η απαλλαγή.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2009

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Παπανδρέου Γεώργιος
Κατσέλη Λούκα
Χρυσοχοϊδης Μιχάλης
Ρόβλιας Κωνσταντίνος
Αράπογλου Χρύσα
Βαρβαρίγος Δημήτριος
Βέρρας Μιλτιάδης
Βλατής Ιωάννης
Γιαννακά Σοφία
Δαμανάκη Μαρία
Έξαρχος Βασίλειος
Ζήση Ροδούλα
Καϊλή Ευδοξία - Εύα
Καρχιμάκης Μιχάλης
Κατρίνης Μιχάλης
Κατσιφάρας Απόστολος
Κεγκέρογλου Βασίλειος
Κουσελάς Δημήτριος
Κουτσούκος Ιωάννης
Μακρυπίδης Ανδρέας
Μαντατζή Τσετίν
Μπεριάτος Ηλίας
Μπόλαρης Μάρκος
Νασιώκας Έκτορας
Νιώτης Γρηγόρης
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Παπαχρήστος Ευάγγελος
Παπουτσής Χρήστος
Περλεπέ-Σηφουνάκη Αικατερίνη
Ραγκούσης Ιωάννης
Σαχινίδης Φίλιππος
Σιδηρόπουλος Αναστάσιος
Σκουλάς Ιωάννης
Τζάκρη Θεοδώρα
Τιμοσίδης Μιχάλης
Τόγιας Βασίλειος
Τσουρή Ελπίδα
Χάιδος Χρήστος
Χατζή Οσμάν Αχμέτ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Ρύθμιση χρεών υπερχρεωμένων καταναλωτών

Άρθρο 1 **Πεδίο εφαρμογής**

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις ρύθμισης και απαλλαγής των φυσικών προσώπων από χρέη που δεν προέρχονται από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Χρέη που προέρχονται από περιορισμένη σε έκταση επαγγελματική δραστηριότητα που δεν προσδίδει στον οφειλέτη την εμπορική ιδιότητα μπορούν ομοίως να υπαχθούν στη διαδικασία του παρόντος νόμου. Εξαιρούνται τα πρόστιμα, οι χρηματικές ποινές και οι εισφορές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς.

2. Προϋπόθεση υπαγωγής του οφειλέτη στις διατάξεις του παρόντος νόμου είναι η οριστική ή επαπειλούμενη

μη δόλια μόνιμη αδυναμία πληρωμής των ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών του.

3. Με την επιφύλαξη των κατωτέρω διατάξεων, εφαρμόζονται αναλόγως και στη διαδικασία αυτή οι διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα.

4. Απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη του σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος μπορεί να γίνει μόνο μία φορά.

Άρθρο 2

Διαδικασία εξωδικαστικού συμβιβασμού

Προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου ρύθμισης και απαλλαγής από τα χρέη αποτελεί η πραγματοποίηση εκ μέρους του οφειλέτη κατά το τελευταίο εξάμηνο πριν την υποβολή της αίτησης προσπάθειας για την επίτευξη εξωδικαστικού συμβιβασμού με τους πιστωτές, η οποία να αποδεικνύεται εγγράφως με τη βεβαίωση της περίπτωσης α' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και να έχει αποβεί άκαρπη.

Άρθρο 3

Αρμόδιο δικαστήριο – Διαδικασία

Αρμόδιο δικαστήριο είναι το Ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει την κυρία κατοικία του άλλως τη διαμονή του, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας.

Άρθρο 4

Σχέδιο Διευθέτησης Οφειλών

1. Για την έναρξη της διαδικασίας απαλλαγής από τα χρέη ο οφειλέτης καταθέτει αίτηση στον γραμματέα του κατά τόπον αρμόδιου, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο Ειρηνοδικείου. Με την αίτηση ή εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της ο οφειλέτης προσκομίζει:

α) Βεβαίωση Συνηγόρου του Καταναλωτή, Ένωσης Καταναλωτών, δικηγόρου ή άλλου δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα που συντρέπει τους καταναλωτές σε ζητήματα υπερχρέωσης, από την οποία να προκύπτει η πραγματοποίηση της προσπάθειας εξωδικαστικού συμβιβασμού του άρθρου 2 και η αποτυχία αυτής και στην οποία να εκτίθεται το σχέδιο συμβιβασμού καθώς και οι λόγοι της αποτυχίας του. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνονται οι αρμόδιοι για την παραπάνω δραστηριότητα φορείς.

β) Κατάσταση της υπάρχουσας περιουσίας και των εισοδημάτων του οφειλέτη από την εργασία του, κατάσταση των πιστωτών, με τα πλήρη στοιχεία και τις διευθύνσεις τους και των απαιτήσεών τους, κατά κεφάλαιο και τόκους και υπεύθυνη δήλωση του οφειλέτη για την ακρίβεια των παραπάνω στοιχείων. Σε περίπτωση που δεν περιληφθεί στην παραπάνω κατάσταση πιστωτής και αυτός δεν ενημερωθεί, η απαίτησή του δεν επηρεάζεται από την πορεία της παρούσας διαδικασίας. Τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται εντός οκτώ (8) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση σε αυτά αίτησης του οφειλέτη να παραδώσουν αναλυτική κατάσταση των οφειλών του σύμφωνα με τα παραπάνω.

γ) Σχέδιο διευθέτησης οφειλών, σύμφωνο με τα συμ-

φέροντα των πιστωτών, την περιουσία, τα έσοδα και την οικογενειακή κατάσταση του οφειλέτη.

2. Σε περίπτωση μη υποβολής των απαιτούμενων στοιχείων, το δικαστήριο διατάσσει την υποβολή τους εντός ενός μηνός, μετά την άπρακτη πάροδο του οποίου η αίτηση θεωρείται ανακληθείσα.

3. Η διαδικασία εξέτασης της αιτήσεως ρύθμισης ή απαλλαγής από τα χρέη σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος νόμου αναστέλλεται μέχρι την έκδοση απόφασης από το δικαστήριο για την επιβεβαίωση του σχεδίου διευθέτησης των οφειλών. Η απόφαση αυτή εκδίδεται το αργότερο μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την υποβολή της αίτησης, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει, μετά από ακρόαση του οφειλέτη ότι το σχέδιο δεν πρόκειται να γίνει δεκτό, οπότε διατάσσει τη συνέχιση της διαδικασίας, μη εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των επόμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου.

4. Ο οφειλέτης κοινοποιεί αντίγραφα της αίτησης, της κατάστασης της υπάρχουσας περιουσίας και των εισοδημάτων του οφειλέτη και του σχεδίου διευθέτησης των οφειλών στους πιστωτές, με την πρόσκληση του δικαστηρίου να λάβουν θέση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός για το προτεινόμενο σχέδιο διευθέτησης των οφειλών. Εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπο του οφειλέτη οι προϋποθέσεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου 194 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ο αρμόδιος Ειρηνοδίκης μπορεί να αναθέσει την κοινοποίηση των παραπάνω εγγράφων στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης. Από την κοινοποίηση της αίτησης αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδικαστικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση των απαιτήσεών τους. Οι πιστωτές μπορούν να συμφωνήσουν ή να διαφωνήσουν ή να προτείνουν τροποποιήσεις του σχεδίου. Με την πάροδο απράκτου της προθεσμίας αυτής, τεκμαίρεται ότι ο πιστωτής συμφωνεί με το σχέδιο ρύθμισης των οφειλών. Στην πρόσκληση γίνεται μνεία για τη συνέπεια αυτή.

5. Μετά την πάροδο της μηνιαίας προθεσμίας αξιολόγησης της προηγούμενης παραγράφου, ο οφειλέτης μπορεί, εντός αποκλειστικής προθεσμίας που τάσσει το δικαστήριο, να επιφέρει μεταβολές στο αρχικό σχέδιο, προκειμένου να επιτευχθεί ομοφωνία όλων των πιστωτών. Οι πιστωτές ενημερώνονται για τις παραπάνω μεταβολές και καλούνται να λάβουν θέση επί του σχεδίου, όπως πλέον διαμορφώνεται. Η παράγραφος 4 εφαρμόζεται αναλόγως.

6. Αν κανένας πιστωτής δεν προβάλει αντιρρήσεις στο σχέδιο ρύθμισης ή αν συγκατατεθούν όλοι σε αυτό, θεωρείται ότι ο συμβιβασμός έχει γίνει αποδεκτός. Το δικαστήριο επιβεβαιώνει το παραπάνω με απόφασή του, οπότε η αίτηση για την απαλλαγή από τα χρέη θεωρείται ανακληθείσα.

7. Σε περίπτωση μη ένταξης στο σχέδιο διευθέτησης των οφειλών απαίτησης πιστωτή στον οποίο κοινοποιήθηκε το σχέδιο, η απαίτηση θεωρείται αποσβεσθείσα αν ο πιστωτής δεν αναγγείλει και αυτή την απαίτηση εντός της προθεσμίας της παραγράφου 4.

8. Αν συγκατατίθενται στο σχέδιο περισσότεροι από τους μισούς πιστωτές, με απαιτήσεις που υπερβαίνουν το ήμισυ του συνολικού ποσού των απαιτήσεων, το πτωχευτικό δικαστήριο, μετά από αίτηση του οφειλέτη ή κάποιου από τους πιστωτές, υποκαθιστά τη συγκατάθεση πιστωτή που αντιτίθεται στο συμβιβασμό, αφού προηγη-

θεί ακρόαση αυτού, στην οποία εκθέτει τους λόγους για τους οποίους αρνείται να συγκατατεθεί. Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι επήλθε ο συμβιβασμός και η αίτηση για την απαλλαγή από τα χρέη θεωρείται ομοίως ανακληθείσα.

9. Η υποκατάσταση της συγκατάθεσης του πιστωτή δεν μπορεί να γίνει όταν:

α) η απαίτηση του πιστωτή που αντιτίθεται δεν ικανοποιείται στο βαθμό που ικανοποιούνται οι λοιπές απαιτήσεις ή

β) σε περίπτωση εφαρμογής του σχεδίου, ο πιστωτής που αντιτίθεται είναι βέβαιο ότι θα περιέλθει σε δυσμενέστερη οικονομικά θέση από αυτή στην οποία θα περιερχόταν σε περίπτωση έναρξης της διαδικασίας απαλλαγής από τα χρέη.

10. Την απόφαση υποκατάστασης μπορούν να προσβάλουν ο οφειλέτης και ο πιστωτής του οποίου η συγκατάθεση υποκαθίσταται.

11. Οι πιστωτές δεν έχουν απαίτηση κατά του οφειλέτη για τα έξοδα και δαπάνες που υποβάλλονται με βάση το σχέδιο συμβιβασμού.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δύναται να εκδίδονται υποδείγματα των απαιτούμενων πιστοποιητικών, καταλόγων και σχεδίων διευθέτησης των οφειλών με σκοπό την απλοποίηση της διαδικασίας και τη διευκόλυνση της αξιοποίησής της.

Άρθρο 5

Διαδικασία ρύθμισης και απαλλαγής από τα χρέη

1. Αν εκδηλωθούν αντιρρήσεις κατά του σχεδίου ρύθμισης οφειλών και δεν υποκατασταθούν κατά τη διαδικασία της παραγράφου 8 του άρθρου 4, η διαδικασία ρύθμισης και απαλλαγής από τα χρέη ξεκινά από την ημερομηνία της αίτησης, ημερομηνία από την οποία παύουν να εκτοκίζονται τα χρέη του οφειλέτη. Το δικαστήριο ελέγχει αυτεπαγγέλτως αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για ρύθμιση και απαλλαγή χρεών.

2. Αν τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη και τα προσδοκώμενα εισοδήματα είναι επαρκή σε σχέση με τον αριθμό των πιστωτών και το ύψος των απαιτήσεών τους, μπορεί το δικαστήριο να περιοριστεί σε ρύθμιση των οφειλών που υφίσταντο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης με την εξόφλησή τους, προβλέποντας περίοδο χάριτος που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη με επιτόκιο ενήμερης οφειλής, και να διατάξει την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Το δικαστήριο μπορεί να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει την απόφαση αυτή οποτεδήποτε μετά από αίτηση του οφειλέτη ή και του πιστωτή εφόσον δεν εξυπηρετείται η ρύθμιση.

3. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη δεν είναι κατά την προηγούμενη παράγραφο επαρκή, το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τα εισοδήματα του οφειλέτη από την εργασία του και σταθμίζοντας αυτά με τις βιοτικές ανάγκες του ιδίου και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του, τον υποχρεώνει να καταβάλλει κάθε μήνα για χρονικό διάστημα από τρία (3) έως πέντε (5) έτη ορισμένο ποσό για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των πιστωτών του. Η καταβολή του ποσού αυτού γίνεται απευθείας στους πιστωτές του οφειλέτη. Σε κάθε περίπτωση, μέχρι τη λήξη της ανωτέρω περιόδου, πρέπει να έχει εξοφληθεί ποσοστό τουλάχιστον δέκα επί τοις εκα-

τό των συνολικών οφειλών του, στο ύψος που αυτές ανέρχονταν κατά την ημερομηνία της υποβολής της αίτησης του άρθρου 4. Με την πάροδο του ανωτέρω χρονικού διαστήματος και εφόσον ο οφειλέτης ανταποκριθεί στους όρους που έχει θέσει το δικαστήριο, αυτό, με αίτηση του οφειλέτη που κοινοποιείται και στους πιστωτές κηρύσσει την απαλλαγή του από τα χρέη του, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

4. Με αίτηση του οφειλέτη ή πιστωτή μπορεί να τροποποιείται η ανωτέρω απόφαση ως προς το ύψος των μηνιαίων καταβολών, εφόσον τούτο δικαιολογείται από μεταγενέστερα γεγονότα ή μεταβολές της περιουσιακής κατάστασης και των εισοδημάτων του οφειλέτη.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδίως σε περιπτώσεις χρόνιας ανεργίας, σημαντικών προβλημάτων υγείας, εισοδήματος που δεν επαρκεί για την κάλυψη στοιχειωδών βιοτικών αναγκών, είναι δυνατός ο προσδιορισμός χαμηλότερων ή και μηδενικών καταβολών, ακόμη και αν δεν προκύπτει κατ' αυτόν τον τρόπο η εξόφληση του ποσοστού της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Το Δικαστήριο δύναται να επανεξετάζει κάθε οκτώ (8) μήνες, ή και νωρίτερα αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση του οφειλέτη ή πιστωτή, την εξακολούθηση της συνδρομής των παραπάνω προϋποθέσεων.

Άρθρο 6

Ορισμός συνδίκου – Προστασία κύριας κατοικίας

1. Ο σύνδικος ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 63 του Πτωχευτικού Κώδικα για τις περιπτώσεις που υπάρχει ρευστοποιήσιμη περιουσία, η εκποίηση της οποίας κρίνεται απαραίτητη για την ικανοποίηση των πιστωτών, ή το κρίνει σκόπιμο το δικαστήριο για την παρακολούθηση, εκτέλεση και τήρηση των όρων και υποχρεώσεων που τίθενται σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο για απαλλαγή του οφειλέτη από χρέη ή την εξασφάλιση των συμφερόντων των πιστωτών. Ως σύνδικος μπορεί να ορίζεται και πρόσωπο από τον κατάλογο των πραγματογνωμόνων του άρθρου 371 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2. Πιστωτές των οποίων η απαίτηση διασφαλίζεται με εμπράγματη ασφάλεια, ικανοποιούνται προνομιακά από την πώληση του πράγματος.

3. Ο οφειλέτης μπορεί με το σχέδιο εκκαθάρισης να ζητήσει την εξαίρεση της ρευστοποίησης ή εκπλειστηριασμού ακινήτου που χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του εφόσον δεν υπερβαίνει σε έκταση το προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις όριο αφορολόγητης απόκτησης πρώτης κατοικίας, προσauξανόμενο κατά είκοσι επί τοις εκατό. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο ρυθμίζει την ικανοποίηση απαιτήσεων των πιστωτών, πέραν αυτών που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του προηγούμενου άρθρου, μέχρι συνολικό ποσόν που ανέρχεται στο ογδόντα πέντε επί τοις εκατό της εμπορικής αξίας του ακινήτου, όπως αυτή αποτιμάται κατά την κρίση του δικαστηρίου. Η ρύθμιση μπορεί να προβλέπει περίοδο χάριτος για όσο διαρκεί η αποπληρωμή του υπολοίπου των οφειλών σύμφωνα με την παράγραφο 3 του προηγούμενου άρθρου. Η εξυπηρέτηση της οφειλής γίνεται με επιτόκιο που δεν υπερβαίνει αυτό της ενήμερης οφειλής ή το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο που ίσχυε σύμφωνα με το στατιστικό δελτίο της Τρά-

πεζας της Ελλάδος κατά τον τελευταίο μήνα για τον οποίο υφίσταται μέτρηση, αναπροσαρμοζόμενο με επιτόκιο αναφοράς αυτό των Πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Για τον προσδιορισμό της περιόδου τοκοχρεολυτικής εξόφλησης της κατά τα παραπάνω οριζόμενης συνολικής οφειλής συνυπολογίζεται η διάρκεια των συμβάσεων δυνάμει των οποίων χορηγήθηκε η πίστωση, σε κάθε δε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα είκοσι (20) έτη. Οι απαιτήσεις εντάσσονται στην παραπάνω ρύθμιση και ικανοποιούνται κατά την τάξη εξασφάλισης. Μη τήρηση των υποχρεώσεων της παρούσας παραγράφου επιτρέπει στον πιστωτή την έναρξη διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης.

Άρθρο 7

Καθήκον ειλικρινούς δήλωσης περιουσιακών στοιχείων και εισοδημάτων

1. Ο οφειλέτης που αιτείται την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος νόμου οφείλει να προβαίνει σε ειλικρινή δήλωση των περιουσιακών στοιχείων και εισοδημάτων. Παράβαση από δόλο ή από βαριά αμέλεια της υποχρέωσης αυτής έχει ως συνέπεια μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον τη μη έγκριση του σχεδίου εκκαθάρισης κατά το άρθρο 5 του παρόντος νόμου και την έκπτωση από τη ρύθμιση και απαλλαγή των χρεών. Η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί μέχρι και δύο (2) έτη μετά την κήρυξη της απαλλαγής του οφειλέτη από τα χρέη.

2. Ο οφειλέτης οφείλει να επιτρέπει στους πιστωτές πρόσβαση σε στοιχεία που απεικονίζουν την οικονομική του κατάσταση και τα τρέχοντα εισοδήματά του. Παράβαση της υποχρέωσης αυτής μπορεί κατά την κρίση του Δικαστηρίου να επιφέρει την απόρριψη της αίτησης ρύθμισης και απαλλαγής από τα χρέη.

Άρθρο 8

Επιτρεπτός χρόνος τήρησης και χρήσης δεδομένων

Ο χρόνος τήρησης και χρήσης από τα πιστωτικά ιδρύματα ή τρίτους ή χάριν αυτών δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που αναφέρονται στην παραπάνω διαδικασία δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από τη λήξη της ρύθμισης των χρεών ή των πέντε (5) ετών από την κήρυξη της απαλλαγής από τα χρέη.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2009

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Παπανδρέου Γεώργιος
Κατσέλη Λούκα
Χρυσοχοϊδης Μιχάλης
Ρόβλιας Κωνσταντίνος
Αράπογλου Χρύσα
Βαρβαρίγος Δημήτριος
Βέρρας Μιλτιάδης
Βλατής Ιωάννης
Γιαννακά Σοφία
Δαμανάκη Μαρία
Εξαρχος Βασίλειος
Ζήση Ροδούλα

Καϊλή Ευδοξία - Εύα
Καρχιμάκης Μιχάλης
Κατρίνης Μιχάλης
Κατσιφάρας Απόστολος
Κεγκέρογλου Βασίλειος
Κουσελάς Δημήτριος
Κουτσούκος Ιωάννης
Μακρυπίδης Ανδρέας
Μαντατζή Τσετίν
Μπεριάτος Ηλίας
Μπόλαρης Μάρκος
Νασιώκας Έκτορας
Νιώτης Γρηγόρης
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Παπαχρήστος Ευάγγελος
Παπουτσής Χρήστος
Περλεπέ-Σηφουνάκη Αικατερίνη
Ραγκούσης Ιωάννης
Σαχινίδης Φίλιππος
Σιδηρόπουλος Αναστάσιος
Σκουλάς Ιωάννης
Τζάκρη Θεοδώρα
Τιμοσίδης Μιχάλης
Τόγιας Βασίλειος
Τσουρή Ελπίδα
Χάιδος Χρήστος
Χατζή Οσμάν Αχμέτ